

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Genel Kurul Tutanağı

24. Dönem 3. Yasama Yılı

7. Birleşim 11 Ekim 2012 Perşembe

OĞUZ OYAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli

milletvekilleri; uluslararası işçi ve işveren kuruluşlarına serbestçe üyelik hususunu düzenleyen bu maddeye karşı değiliz ama istiyoruz ki değerli arkadaşlarım, eğer bu kuruluşlara üyelik ya da bu kuruluşların Türkiye’de temsilciliklerinin açılabilmesi söz konusu ise bunun İçişleri Bakanlığının izni ile değil -yani bir güvenlikçi anlayışla değil Sayın Bakanın söylediğinin tam tersine- adıyla sanıyla, uzmanlığıyla tam muhatabı olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından bu onayın, bu iznin verilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Evet, sendikalar uluslararası ilişki geliştirebilmeliler ama emeğin haklarını savunan uluslararası sözleşmeler de artık Türkiye’de uygulanabilmeli. Yani bir taraftan uluslararası kuruluşlara üye olabileceksiniz ama uluslararası sözleşmeler Türkiye’de uygulanamayacak. Üstelik bunlarla ilişkili kabuller varken ILO’nun 87 ve 98’inci maddelerinin hükümleri uygulanmıyor, keza Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin maddeleri uygulanmıyor, vesaire. Yani uluslararası sendikalara, kuruluşlara üyeliğe geçit var ama uluslararası sözleşmelerin Türkiye’de uygulanmasına geçit yok; bu, temelden, esastan bir çelişkidir.

Sendikalar uluslararası ilişkiler geliştirebilirler ama 12 Eylülün mirası olan bu çalışma hukukunu üzerlerinden atamazlar. Bu büyük bir çelişkidir. Tasarının tam tersi Türkiye’de uygulanmaktadır. 12 Eylül mevzuatının baskıcı karakteri, ruhu korunmaktadır ama bu maddeyle bir anlamda göz boyanmaktadır.

Evet, sendikalar uluslararası kuruluşlara üye olabilsinler ama Türkiye’de de sendikaların önünde hiçbir baraj olmamalıdır. İş kolu barajı, iş yeri barajı, işletme barajları da kaldırılmalıdır. Barajı aşamayan, toplu iş sözleşmesi yapamayan bir sendika için uluslararası kuruluşlara üye olmak ya da olmamak ne yazar, ne anlamı vardır? Bunu söyler misiniz? Yani önce siz ülkede özgürlüğü, sendikal özgürlüğü getireceksiniz, ülkede demokrasiyi sağlayacaksınız, çalışma alanında barışı sağlayacaksınız, ondan sonra bu uluslararası ilişkiler geliştirilecek.

Siz bir taraftan uluslararası kuruluşlara üyeliği serbest bırakacaksınız ama Türkiye’de sendikaya üyelik için noter şartı getireceksiniz. Yani Türkiye’de serbestçe sendikaya üyelik yasak ama uluslararası kuruluşlara sendikaların üyeliği serbest. Böyle bir çelişkiyi nasıl kabul edebilirsiniz? Siz bir taraftan uluslararası kuruluşlara üyeliği serbest bırakacaksınız ama öbür taraftan sendikal hakların kullanımında çok kritik bir öneme sahip olan sendika temsilcisinin işten atılması hâlinde işe iade hakkını ortadan kaldıracaksınız. İşe iade hakkı olmadığı zaman işverenin sadece insafına bırakılmış bir sendikal ilişki düzeni vardır. Patron, tazminatı ödemeyi kabul ettiği andan itibaren iş yerinde sendika temsilcisi barındırmaz. Yani bir taraftan siz “Özgürlük ve serbestlik üyeliklerde var.” diyorsunuz, öbür taraftan bireysel değil, kolektif sendika haklarının savunulması için temel kural, temel şart olan sendika temsilcisinin özgürlüğünü kısıtlıyorsunuz. Bu, ILO’nun 87’nci maddesinin ruhuna aykırıdır.

Siz bir taraftan uluslararası kuruluşlara üyelik hakkını getiriyorsunuz, öbür taraftan Türkiye’de grev yasaklarını genişletiyorsunuz. Türkiye’de hak grevinin sözünü referandumla vermenize rağmen bunu getirmiyorsunuz. Türkiye’de işçi sendikaları gelişmiş ülkelerdeki sendikalardan daha geri bir konumdayken, hakları daha gerilerdeyken o uluslararası platformlarda, o geri, o eksikli, o ayıplı durumlarıyla üyeliklerini sürdürsünler ya da bu üyeliklere geçsinler istiyorsunuz.

Bu tasarı, sermaye partisinin tasarısıdır. Bu tasarı, ülkenin iç ve dış sermayenin taleplerine göre Türkiye’deki çalışmayı düzenleyen bir anlayışın tasarısıdır. Tasarının geri çekilmesi ise işçi sınıfının talebidir, emeğin haklarını savunmayı birinci önceliği kabul eden Cumhuriyet Halk Partisinin talebidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.